

Téma BP Světlo v českém malířství kolem roku 1900

Studentka: Štěpáníková Ivana.

Studijní obor: Pedagogika – Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání, PS

Vedoucí BP: prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.

Oponentka: PaedDr. Helena Hazuková, CSc.

Přístup studentky k zadanému úkolu byl nepochybně veden jejím zájmem o vybranou tendenci v malířství (impresionismus) a prostředky, které ji charakterizují. Z *Úvodu* i z dalšího pokračování předložené bakalářské práce (dále jen BP) lze usuzovat na citové zaujetí autorky, které se promítá i do její vlastní tvorby. Ve jejím slovním vyjádření však působí citově zabarvená sdělení spíše frázovitě. Za problematické považuji i splnění dalších odborných požadavků na tento druh kvalifikační práce.

Ve zvoleném postupu řešení zvoleného tématu postrádám jasné formulace zkoumaného problému, hlavního cíle, popř. dílčích cílů a prostředků jejich dosažení. V anotaci předložené práce autorka oznamuje, že při řešení zvoleného tématu uplatní náhled na světlo v malířství „z více úhlů pohledu“ a dále, že „tato vícepohledovost“ je jedním z prvků, které spojují teoretickou a didaktickou část BP. Musím, bohužel, konstatovat, že se o „více úhlech pohledu“ autorka sice zmiňuje i dále v textu ale nenalezla jsem nikde jejich konkrétní podoby. V *Úvodu* i v celém následujícím pokračování řešeného úkolu je pozornost soustředěná především na vztah světla a impresionismu (i když nejen pouze v malířství).

Cíl BP jako celku není samostatně zřetelně formulován ani v anotaci, ani v *Úvodu*, kde je pro *Teoretickou část* pouze nastíněn tím, co dle mínění autorky svou tvorbou čeští umělci českým divákům „nabídlí“. Pochopení tohoto přínosu však čtenáři ztěžují nezdařilé formulace autorčiných myšlenek; např. není zcela zřejmé, čím byla důvěrná znalost a osobní vztah ke světlu v krajinách či městech : českých autorů nebo českých diváků? (s.7).

V *Praktické části* autorka uvádí nejprve, co cílem nebylo a následně shrnuje, že „Cílem bylo zkrátka udělat další posun v tvorbě při zobrazování světla v krajině, a to právě prostřednictvím barvy.“ Cíl *Didaktické části* spatřuje ve „vytvoření souboru úkolů, které žákům i dospělým lidem umožní zamýšlet se nad výtvarnými tématy z více úhlů pohledu“. O malířích a vnímatelích jejich děl zde uvádí i tvrzení, která nemůže podložit důkazy (s.7).

Dosažené výsledky, jejich přínos a možnost využití v pedagogické teorii a praxi

V *Teoretické části práce* je možné pokládat za přínos (byť pouze částečný) autorčinu snahu ukázat zkoumaný problém světla v českém malířství v kontextu malířství světového.

Dokázala zde vybrat příklady osobností, na nichž by mohla demonstrovat, jak byl tento problém v jejich tvorbě řešen. Protože zkoumaný problém nebyl ani v této části práce zřetelně vyjádřen, je obtížné pro čtenáře (a patrně i pro autorku) uspořádat sdělované poznatky do struktury, která by umožnila jejich případné pedagogické využití. Obdobně je tomu také s uvedením dalších dobových vlivů a tendencí, které sama v tvorbě vybraných osobností postřehla, nebo poznatky převzala od autorů prostudovaných publikací.

Nerozumím, proč jeden odstavec (kap. 3.2 *Francouzské malířství* nezpracovala do kap. 1.2. Za stejně problematický považuji i způsob zpracování 4. kap. *Světlo v jiných oblastech umění*. Uvedení širšího kontextu umělecké tvorby dalších druhů umění, ve kterých se české malířství vyvíjelo, je samozřejmě důležité. Rozsah kapitoly (4 s. textu), kde podkapitoly tvoří jeden

odstavec, však nutně vede k povrchnosti jejich zpracování a je v důsledku na úkor kvalitnější analýzy vztahu světla a barvy obecně i v tvorbě vybraných umělců v předchozí 3. kapitole.

V Praktické části se autorka vypořádává se svými vlastními tvůrčími problémy. Jako cíl uvádí „Vytvořit sérii obrazů na téma krajina“, což je možné považovat v souvislosti s problémem světla a barvy v malířství spíše za materiální výstup. Jistý posun ve vlastní tvorbě dokázala objevit a pojmenovat, ale ani zde netvoří obsahy jednotlivých kapitol (přesněji odstavců) dobře uspořádané ucelené sdělení.

Didaktickou část považuji za nejméně zdařilou; v navrhovaných úkolech nepřináší příliš inovativní nápady. Nejsm si jistá, zda autorka své návrhy také sama realizovala (v příloze jsem kopie jejích řešení navrhovaných úloh nenalezla). Pokud by tak učinila, lépe by identifikovala jejich vzdělávací úskalí. V podobě, v jaké je zařadila do své BP (a jaké cíle jim přisoudila), směřují hlavně k osvojování různých výtvarných technik, což není hlavní a postačující cíl výtvarné edukace. Také na otázky, které navrhuje pro rozhovor, by měla zkusit nejprve sama odpovědět. Navrhované uzavřené otázky totiž žáky přímo vybízejí k jednoslovným odpovědím; instrukce, že je „žáci tudíž musí vynechat“, bude neúčinná.

Závěr BP se obsahem ani formou zpracování neliší od Úvodu a dalších kapitol. Spolu s myšlenkami, uvedenými již jinde v textu, obsahuje převážně „dodatky“, které měly či mohly být součástí příslušných kapitol. Nejvíce nového poznání se týká vlastní autorčiny tvorby.

Formální náležitosti BP

Odkazy na autory v Teoretické části práce odpovídají normě a jsou všude jednotné. Funkční je i vřazení reprodukcí výtvarných děl vybraných autorů přímo do textu. Faktory, které významně snižují význam skrovných odborných přínosů předložené práce, jsou: nápadná stylistická neobratnost, 8 hrubých gramatických chyb (7 ve shodě podmětu s přísudkem), neznalost rozdílů v použití zájmen „můj/svůj, která způsobuje i změny významů sdělení, hovorové výrazy, nedostatky v interpunkci aj. Jména všech umělců (nikoli pouze některých) je v odborném textu obvyklé psát alespoň s iniciálami jejich křestních jmen. (Všechny tyto a další nedostatky jsou vyznačeny v textu práce tužkou).

ZÁVĚR: Předloženou BP studentky Ivany Štěpánikové **doporučuji vzhledem ke všem shora uvedeným nedostatkům k obhajobě se značnými rozpaky.** Pokud se její autorka pro obhajobu rozhodne, přepokládám, že bude připravena prokázat odborné kvality obsahu textu, které vyhovují požadavkům tohoto druhu kvalifikační práce (tzn. i nové přínosy výtvarnému oboru). Za velký problém pokládám obhájení formálních nedostatků této práce.

Pro případnou obhajobu navrhuji, aby studentka:

- 1) Podala stručný, logicky strukturovaný a ucelený soubor poznatků o vztahu světla a barvy i jejich uplatnění v malířském díle (nikoli pouze impresionistickém).
- 2) Vysvětlila, co nového pro výtvarný obor její BP přinesla; jak chápala „vícepohledovost“ náhledu na světlo v malířství a tyto pohledy aby konkretizovala.
- 3) Předložila vlastní realizace výtvarných úkolů, které navrhla v Didaktické části své BP.

